

ХРОНІКА КУЛЬТУРНОГО ЖИТТЯ УКРАЇНИ у лютому 2020 року

(оглядова довідка за матеріалами
преси, інтернету та неопублікованими документами)

День Героїв Небесної Сотні

20 лютого по всій країні пройшли різноманітні заходи на вшанування подвигу Героїв Небесної Сотні. Національний музей Революції Гідності спільно з партнерами підготував пам'ятний концерт, виставки, перегляд кінофільмів, екскурсії, презентації відео та книжок, інформаційну кампанію тощо. Цього дня у Києві, вулицями, де загинули Герої, пройшла хода пам'яті. На алеї Героїв Небесної Сотні відбулася тиха акція «Ангели пам'яті» та презентовано проєкт «Багатоголося» в рамках експозиції освітнього простору «М³: Майдан. Меморіал. Музей». На Майдані Незалежності тривали кураторські екскурсії виставкою «Століття незламних». У Колонній залі Київської міської держадміністрації в межах пам'ятної програми «Вдячні за свободу» проведено концерт пам'яті, презентацію відео про Небесну Сотню, інсталяцію з майданівських артефактів та виставку світлин Ю. Білака «Майдан. Історія майбутнього». Крім того, у столиці було організовано низку кінопоказів. Зокрема документальної стрічки «Злам. „Слідами революції”» (Інформаційно-виставковий центр Музею Майдану), художньої картини «Майдан» (Будинок кіно), документального фільму «Зима у вогні» (Київська школа прав людини та демократії). Серед пам'ятних мистецьких заходів також: книжкова виставка «До Дня Героїв Небесної Сотні» (Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого), вистава «Ми, Майдан» за п'єсою Н. Симчич (Київський академічний театр «Колесо»), концерт «Реквієм миру» Л. Нікеля за участі Київського симфонічного оркестру і хору (Національна філармонія України), театралізована програма «Небесна сотня з нами» (Київський академічний театр українського фольклору «Берегиня»).

На вшанування подвигу учасників Революції Гідності у дніпровському Музеї АТО відкрито виставку «Війна Росії проти України» – це 20 банерів, які описують хронологію подій на сході країни з 2014 року. Документальну експозицію доповнювали військові артефакти з музею. Також для відвідувачів пра-

цював кінозал, де можна було подивитися документальні фільми «Обличчя Дніпровського Майдану» Н. Хазан та «Майдан. Перезавантаження» Р. Ганущака. Своєю чергою Державний архів Чернігівської області розпочав експонування фотодокументальної виставки «До Дня вшанування учасників Революції Гідності та увічнення пам'яті Героїв Небесної Сотні». У Чернігівському обласному філармонійному центрі фестивалів та концертних програм за ініціативи ГС «Творче патріотичне об'єднання „Музичний батальйон”» відбувся всеукраїнський марафон, присвячений Героям Небесної Сотні та пам'яті Героя України В. Сліпака. У фое центру проходила виставка «Сіверщина. Блокпост пам'яті». А у Житомирському академічному українському музично-драматичному театрі ім. І. Кочерги пройшов XI Всеукраїнський літературно-музичний фестиваль-реквієм вшанування воїнів України «Розстріляна молодість», у рамках якого тривала виставка «Історія життя героїв Небесної сотні Львівської області».

Загальні питання

Комітет з Національної премії України імені Тараса Шевченка визначив лауреатів 2020 року. Загалом відзначили переможців у п'яти номінаціях. «Література» – М. Кіяновська за книгу «Бабин Яр. Голосами» і Т. Прохасько за збірку есеїв «Так, але...»; «Музичне мистецтво» – гурт «ДахаБраха» (М. Галаневич, Н. Гаренецька, О. Цибульська, І. Коваленко) за музичний альбом «Шлях»; «Візуальні мистецтва» – фотохудожник О. Гляделов за мистецький проєкт «Карусель»; «Публіцистика, журналістика» – воєнна кореспондентка Є. Подобна за книгу «Дівчата зрізають коси»; «Театральне мистецтво» – музично-театральна формація «Нова опера» (режисер В. Троїцький, композитори Р. Григорів та І. Разумейко) за оперу-реквієм *IYOV*. Премію в категорії «Кіномистецтво» цього року не присуджували.

27 лютого у Колонній залі Київської міської держадміністрації за ініціативи Спільноти християнських письменників України проведено Всеукраїнський форум «Роль меценатства у розвитку культури». Захід об'єднав представників громадських, благодійних організацій, закладів культури, громадських діячів, експертів та реальних меценатів. Мета форуму – вироблення шляхів розвитку культури меценатства в державі. Зокрема відбулися панельні дискусії на теми: «Меценатство як запобігання деградації суспільства», «Сучасні приклади меценатства», «Складності на шляху реалізації проєктів у сфері меценатства та їх вирішення», «Сучасні методи залучення бізнесу до суспільно корисного меценатства та впровадження PR-технологій», «Об'єднання зусиль з метою відродження та популяризації меценатства».

26 лютого у Києві, в конференц-залі НСК «Олімпійський», пройшов форум *Age of Crimea*, присвячений Дню кримського спротиву російській окупації. Захід відкрив народний депутат України, лідер кримськотатарського народу М. Джемільєв. У форумі взяли участь президент України В. Зеленський, представники дипломатичних установ, органів державної влади, народні депутати Укра-

їни, експерти громадських і міжнародних організацій та журналісти. Було обговорено широке коло питань – від порушень прав людини та стану дотримання прав корінного народу, сучасної політики тотальної російської пропаганди на півострові до викликів, пов'язаних із безпекою в Чорноморському регіоні.

18 лютого до шостої річниці російської окупації Криму у столичному Кримському домі відбулася презентація фільму Т. Сучкової «Хартлар». А 22 лютого тут пройшла акція «Сіль України. День солідарності з нескореним Кримом», організована Кримським домом, Центром громадянських свобод, Українським ПЕН, КримSOS та Крим.Реалії. У програмі – дискусія «Протиотрута від зневіри: уроки сучасної історії Криму» за участі лідера кримськотатарського національного руху М. Джемілева та журналістів О. Духніч, С. Мусаєвої, О. Пашаєва; відкриття фотовиставки «Хроніка реверсивних подій» Т. Ібрагімова, театральний перформанс «Окупація свободи» у виконанні студентів Київського національного університету культури і мистецтв.

Культура й ООС

Цього місяця читачі мали можливість ознайомитися з новими виданнями творів безпосередніх учасників війни на Донбасі. Зокрема Музей АТО у Дніпрі організував презентацію книг ветеранів Ю. Руденка («Психи двох морів» та «Світло і цегла»), М. Бреста («Піхота»), В. Короті («Пригоди Фантома»), А. Кириченка (поетична збірка «Гільзи у кишені»). Тимчасом столична книгарня «Є» ознайомила читачів з книгою закарпатського хірурга О. Данилюка «Ті, що стомилися боятися. Дебальцеве 2015 очима фронтового лікаря».

У Волинському краєзнавчому музеї в рамках проекту «Наші захисники» відбувся прем'єрний показ документального фільму «14 окрема механізована бригада – князівський щит на захисті країни» від пресслужби бригади.

У Кропивницькому відкрито меморіальну дошку учаснику антитерористичної операції В. Ткаченку на фасаді наукового ліцею, в якому навчався Герой АТО.

Регіональна культурна політика

У Рівному запрацював туристичний проєкт «Адаптація міської туристичної інфраструктури до потреб людей з інвалідністю». Зокрема представлено тактильну мапу міста для людей з вадами зору, а також відеоекскурсії вулицями міста, Музеєм бурштину та Алесею кованих скульптур.

Мистецькі події

Від 27 лютого до 1 березня у Національному культурно-мистецькому та музейному комплексі «Мистецький арсенал» тривав фестиваль «NEОсвітній Арсенал». З метою сприяння оновленню системи освіти захід поєднав культурний, науковий, мистецький і технологічний напрями. Основною темою цього річного фестивалю стала «Супермозок: ліва/права півкуля». «NEОсвітній Арсенал» створив різноманітне, насичене та сповнене викликів середовище. Відвідувачам було запропоновано інтерактивні програми, творчі лабораторії, майстер-класи, театральні вистави, мистецькі спецпроекти, ярмарок розвивальних ігор та книжок. У заході взяли участь музеї, архітектурні, анімаційні й театральні студії, картинні галереї, мовні школи, центри робототехніки, бібліотеки, молодіжні клуби та громадські організації. Зокрема тут було представлено проекти Національного музею історії України, Національного музею Революції Гідності, Національного музею Голодомору-геноциду, Національного музею «Київська картинна галерея», Мистецького центру «Шоколадний будинок», Музею кіно Довженко-Центру, Музею театального, музичного та кіномистецтва України, Меморіального музею-садиби Немировича-Данченка та Корфа, Центральної бібліотеки ім. Т. Г. Шевченка для дітей м. Києва, Львівського історичного музею, Дніпропетровського художнього музею, Кіровоградського обласного художнього музею та багатьох інших культурних інституцій.

4 лютого з нагоди 50-річчя Прип'яті на центральній площі покинутого міста було влаштовано світло-музичне шоу. Основою для події стали записи віртуального «звукового музею» *PRIPYAT Pianos*. Піаністи Л. Якимчук і П. Солонар наживо зіграли імпровізації, які супроводжувались 25-метровими проєкціями на готель «Полісся». Медіа-барельєф від творців проєкту *Artefact* презентував міф про Прометея, символу міста, на тлі кадрів хроніки Чорнобильської катастрофи. Акція єдналася телемостом з Національним музеєм «Чорнобиль» у Києві, а у самому музеї тривала фотодокументальна виставка «Прип'ятський альбом: спогади про життя».

Музика

2 лютого у Львові відбувся урочистий вечір з нагоди відновлення діяльності Галицького музичного товариства, яке проіснувало у Львові понад сто років і до Другої світової війни було одним із центральних культурних осередків Галичини. У заході взяли участь директор Галицького музичного товариства Т. Демко та його заступники Т. Мазепа й І. Остапович, композитор М. Скорик, поет і видавець І. Малкович, режисер і сценарист В. Вовкун та багато інших діячів культури. Почесною президенткою товариства обрано українську оперну співачку, солістку Віденської опери З. Кушплер. Товариство є інтернаціональним і його членами можуть бути митці з усієї Європи, але основою у роботі залишатиметься промоція саме української музики. Першою великою акцією Галицького музичного товариства було експонування історичних доку-

ментів із приватного архіву родини Т. Мазепи, декотрим з яких понад 200 років. Виставка проходила у холі Львівського органного залу. У творчих планах організації започаткування фестивалів *Missa Paschalis*, присвяченого стародавній українській музиці, та «Шопен. Мікулі. Епоха» на честь колишнього директора Галицького музичного товариства К. Мікулі. Для гостей вечора прозвучав камерний концерт за участі оперної співачки З. Кушплер та піаністів М. Драгана і С. Ковальова.

Від 20 лютого до 3 березня у Хмельницькій обласній філармонії тривав IX Міжнародний фестиваль камерної музики «Хмельницький КамерФест». Захід відкрив «Реквієм» Дж. Верді пам'яті Героїв Небесної Сотні. Загалом відбулося дванадцять концертів класичної та сучасної музики за участі вітчизняних і закордонних виконавців. Національну класику представила музикантка С. Борткевича та В. Барвінського. Окремою подією фестивалю став авторський вечір композитора М. Скорика у супроводі Львівського камерного оркестру. Велику програму підготувала житомирська хорова капела «Орея». Виступили також хмельницькі виконавці та гурти, Академічний симфонічний оркестр Хмельницької обласної філармонії та струнний квінтет *Perfetto*. Ансамбль пісні і танцю «Козаки Поділля» запросив на концерт, присвячений вшануванню Т. Шевченка. Крім того, для гостей заходу було організовано майстер-класи від музикантів і творчі зустрічі.

14–16 лютого у Чернівцях пройшов фестиваль сучасної інструментальної і симфонічної музики *InStrum Fest Chernivtsi*. Захід зібрав виконавців зі всієї країни та місцевих музикантів. Інструментальна музика лунала в Мармуровій залі Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича, у приміщенні 130-річного Головоштамту (виступ квартету *La Viva*), на території Чернівецького обласного музею народної архітектури та побуту (вечірка за участі *Zapal Band*). Серед інших подій – концерт піаніста та композитора А. Соловйова, виступ місцевого гурту *Belle Vue Band*, майстер-клас гри на бандурі від лауреата міжнародних джазових конкурсів Г. Матвіїва. На останньому фестивальному концерті «Між небом і землею» у Катедральному Соборі Успіння Пресвятої Богородиці прозвучали авторські композиції Ю. Радько у виконанні гурту *Double Blast* (баян та бандура) та Чернівецького ансамблю скрипалів «Чарівні струни».

24–26 лютого у Дніпрі у рамках програми міського голови Б. Філатова «Культурна столиця» відбувся Європейський музичний форум. Протягом триденного циклу концертів на сцену Дніпровської академії музики ім. М. Глінки вийшли провідні солісти України, Норвегії, Німеччини, Нідерландів та Аргентини. Виконувалися твори французьких композиторів у супроводі симфонічного оркестру *Festival* під керівництвом н. а. України Д. Логвина. У межах форуму музиканти провели майстер-класи гри на трубі, кларнеті та арфі.

8–9 лютого у Хмельницькому пройшов V Всеукраїнський конкурс творчих колективів викладачів мистецьких шкіл «Музична палітра – 2020», органі-

зований міською дитячою школою мистецтв «Райдуга» за підтримки управління культури і туризму Хмельницької міськради. Виступи вокальних, фортепіанних та інструментальних ансамблів оцінювало журі під головуванням н. а. України, завідувачки кафедри спеціального фортепіано Львівської національної музичної академії ім. М. Лисенка О. Рапіти. У творчому змаганні взяло участь близько п'ятдесяти колективів викладачів мистецьких шкіл із тринадцяти областей країни. Гран-прі «Музичної палітри – 2020» виборов вокальний ансамбль «Рута» (керівник Н. Онишкевич) Львівської школи мистецтв № 1.

7–11 лютого у Кропивницькому на базі Кіровоградського музичного коледжу відбувся V Всеукраїнський фестиваль-конкурс виконавців на оркестрових струнних інструментах імені Ю. П. Хілобокова. У заході взяло участь близько сімдесяти солістів та вісім колективів із мистецьких навчальних закладів Кіровоградської, Львівської, Одеської, Полтавської, Сумської, Тернопільської, Черкаської, Хмельницької областей та Києва. У програмі – конкурсні прослуховування, майстер-класи з. д. м. України К. Полянської та голови журі конкурсу, з. д. м. України Ю. Соколовського, а також низка концертів.

Від 28 лютого до 1 березня у Вінниці тривав перший Всеукраїнський інструментальний конкурс ім. І. Я. Падеревського, у якому змагалось більш як сімдесят піаністів, скрипалів та віолончелістів з Києва, Львова, Вінниччини та Польщі. Організаторами заходу виступили Генеральне консульство Республіки Польща у Вінниці та міська дитяча музична школа № 1. Захід увінчався заключним галаконцертом у Вінницькій обласній філармонії за участі лауреатів та членів журі конкурсу, викладачів музичних навчальних закладів зі Львова, Одеси, Кракова та Познані.

12 лютого у Національному палаці мистецтв «Україна» пройшла урочиста церемонія вручення Національної музичної премії «Українська пісня року». Ініціаторами відновлення музичного проєкту після тривалої перерви виступили генеральний продюсер премії М. Поплавський та артист О. Винник. Цьогоріч церемонія нагородження музикантів, поетів та композиторів пройшла під гаслом «Тримаймо разом українську хвилю!». Захід провели ведучі К. Осадча та Ю. Горбунов. Головним режисером-постановником шоу стала українська режисера та кліпмейкерка К. Царик. Вона внесла в цей проєкт багато новітніх технологій, дивувала глядача неординарною подачею номерів, різноманітністю постановок. Нагороди отримали: NK, *Khayat*, *Tarabarova*, В. Козловський, *Laud*, *Dilemma*, П. Зібров, Н. Бучинська, Таюне, *Melovin*, *Dzidzio*, О. Пономарьов, Н. Матвієнко, *Michelle Andrade*, С. Бабкін, Н. Могилевська, О. Винник та М. Поплавський. Окрім виконавців було відзначено поетів та композиторів.

28 лютого у Києві вручено музичну премію *Aprize*, організатором якої виступила редакція Радіо Аристократи. Список кандидатів на удостоєння нагороди було сформовано за результатами голосування слухачів на сайті радіо. Потім найкращий альбом обрало міжнародне журі під головуванням н. а. України, композитора М. Скорика. Відтак музичну премію *Aprize* отримала *Alyona*

Alyona за альбом «Пушка». Також було вручено спеціальні нагороди. *Caribbean Club*, де проходила церемонія, відзначив співачку М. Круть та гурт «Брати Гадюкіни» за вклад у розвиток незалежної української музики.

20 лютого у Чернігові вперше вручено обласну Премію імені Левка Ревуцького, засновану Чернігівською облрадою з метою відзначення вагомому внеску творчих працівників у розвиток музичного мистецтва області, увічнення пам'яті українського композитора, педагога Л. М. Ревуцького. Лауреатами стали Л. Осадча (директорка Іржавецького музею-садиби Л. Ревуцького) та М. Демиденко (викладачка Чернігівського музичного коледжу ім. Л. Ревуцького).

Перемогу у фіналі національного відбору на «Євробачення – 2020» отримав гурт *Go-A*, який представить Україну з піснею «Соловей».

Театр

14–16 лютого у Києві пройшов перший «Фестиваль сучасної драми: діти». Захід реалізовано в рамках Лабораторії драматургії Національної спілки театральних діячів України у партнерстві з Київським національним театром оперети, Київським академічним театром драми і комедії на лівому березі Дніпра та UA. Радіо Культура. У програмі було представлено 10 п'єс для дітей та юнацтва: «Їжачок-ніндзя» І. Білиці, «Місто за шпалерами» Н. Блок, «Вікно з вогнем» О. Кірічек, «Гретель і Гензель: крамничка підступних солодошів» Ю. Куліш, «Зубата втрата» К. Лук'яненко, «Покидьки» К. Пенькової, «Чапаєв і Василіса» Л. Лягушонкової, «Пан Чимерник» Я. Терлецької, «Крило метелика» Д. Тернового, «Саня» Г. Устинової. Усі вистави стали результатом двох резиденцій Лабораторії та більш як пів року роботи під творчим наглядом драматурга, художника П. Ар'є. Під час фестивалю відбувся семінар з авторського права для керівників театрів.

Від 28 лютого до 1 березня у столичному Національному центрі театального мистецтва імені Леся Курбаса відбувся III Міжнародний фестиваль англійського театру *LIMIT/LESS PRO.ACT Fest 2020*, організований *ProEnglish Theatre*. Свої експериментальні англійські постановки показали: Театр *Eidos* (студентський театр КНЛУ), *Re:Creation Theatre* (Львів), *Musicians of Bremen project* (Київ), *CREATIVE LAB OBRAZ* (Київ), *Merry Land* (Чернігів), *Truth/Perspective Theatre Group* (Київ), *ProjectVV(Veterans&Volunteers&William)* (Київ/Івано-Франківськ), *Heather Massie* (Нью-Йорк, США). У межах фестивалю відбулися театральні майстер-класи.

29 лютого Національна оперета України провела *Operetta Open Day*. У межах інтерактиву гості мали можливість зануритися у театральну атмосферу, зокрема у фое театру послухати репетицію симфонічного оркестру, оглянути виставку реквізиту й костюмів з різних вистав, а на головній сцені побачити демонтаж декорацій вистави «Севільський цирульник» та монтаж декорацій на вечірню постановку «Сорочинський ярмарок». Солісти хору і балету запросили глядачів на свої репетиції. Також цього дня було відчинено нотну бібліотеку, де

зберігаються унікальні зразки музичних текстів, зокрема оперети «Весела вдова» (1906) та опери «Camargo» (1878).

14–16 лютого у Київському театрі опери і балету для дітей та юнацтва відбулася прем'єра неокласичного балету на музику П. Чайковського «Лускунчик» за казкою Е. Т. А. Гофмана. Постановник вистави А. Шошин створив сучасний, видовищний, динамічний спектакль з фантастичними подіями та несподіваним фіналом. Казка об'єднала артистів різних поколінь. Зокрема головні партії у прем'єрному показі «Лускунчика» виконали: О. Потьомкін (соліст Національної опери), П. Наку (артист, хореограф), В. Євтушенко та Я. Губанова (солісти Київської опери), П. Чепік (13-річна балерина).

Прем'єри вистав також показали столичні театри: Національний академічний російської драми ім. Лесі Українки – «Каліка з острова Інішмаан» М. Макдонаха, комедії «Академія сміху» К. Мітані; академічний «Молодий» – «Шинель» за М. Гоголем, балету «Шафа» О. Коляденко; академічний драматичний на Подолі – «Камінний господар» за драмою Лесі Українки; академічний драми і комедії на лівому березі Дніпра – «13 перших правил» за п'єсою Д. Богославського «13 правил баскетболу, сформульованих Джеймсом Найсмітом»; муніципальний академічний ляльок на лівому березі Дніпра – «Пригоди лісовичка, або Як врятувати планету» за мотивами оповідань Х. Макеля; «Золоті ворота» – «Родина патологоанатома Людмили» П. Ар'є та О. Апчел; «Дивні люди» – комедії «Моя колишня – королева» А. Новікова; «Тисячелетие» – комедії «9 ночей» за п'єсою М. Вішнека; Класичний художній альтернативний – «Ведмідь.ua» за п'єсою А. Чехова; Український малий драматичний – драми «Маклена Граса» за п'єсою М. Куліша.

Свої прем'єри поставили й інші театри України: Волинський «ГаРМІДЕР» – драми «Морське» за мотивами п'єси Л. Тимошенко, казки «Пан Лампа» М. Пшеслюги; Дніпровський академічний драми і комедії – «Острів INISHMAAN» за п'єсою М. Макдонаха, «Каблуки» за мотивами п'єси Ж.-П. Сартра, «Стриптиз» за мотивами однойменної п'єси С. Мрожека; Дніпровський академічний український музично-драматичний ім. Т. Г. Шевченка – комедії «Обережно – жінки» А. Курейчика, «Кат» за новелою «Persona grata» М. Коцюбинського; Запорізький обласний академічний музично-драматичний ім. В. Магара – казки «Золоте курча» В. Орлова; Коломийський академічний обласний український драматичний ім. І. Озаркевича (Івано-Франківська обл.) – «Сто тисяч» І. Карпенка-Карого; Луганський обласний український музично-драматичний (м. Северодонецьк) – комедії «Любов до скону» за п'єсою А. Ніколаї; *львівські*: національний академічний опери та балету ім. С. Крушельницької – опери «Лис Микита» за однойменною казкою І. Франка; національний академічний український драматичний ім. М. Заньковецької – мюзиклу «Попелюшка» за Ш. Перро, перформансу «До тебе в сни...» за поезіями українських поетів Л. Костенко та А. Дмитрука; академічний драматичний ім. Лесі Українки – «Філоктет. Античний рейв» за п'єсами Софокла та Г. Мюллера; Миколаївський

академічний український драми та музичної комедії – «Легенда про Тіля» за п'єсою Г. Горіна; Ніжинський академічний український драматичний ім. М. М. Коцюбинського (Чернігівська обл.) – театралізованого концерту «Миті кохання» А. Гродовської; *одеські*: національний академічний опери та балету – сценічної кантати «Carmina Burana» К. Орфа; академічний музичної комедії ім. М. Водяного – «За двома зайцями» М. Старицького; академічний український музично-драматичний ім. В. Василька – «Клуб самотніх сердець» А. Менчела; обласний академічний російський драматичний театр – комедії «Ангел, чорт та проктолог» І. Глінкова; Полтавський академічний обласний український музично-драматичний ім. М. Гоголя – комедії «Виконувач бажань» за п'єсою А. Курейчика; Сумський обласний академічний драми та музичної комедії ім. М. С. Щепкіна – «Арт» Я. Реза; Харківський академічний російський драматичний ім. О. С. Пушкіна – «Вишневий сад» А. Чехова; Херсонський обласний музично-драматичний ім. М. Куліша – «Осінній рок-н-рол» за п'єсою М. Хейфеца «Рок-н-рол на заході»; Чернігівський обласний академічний український музично-драматичний ім. Т. Г. Шевченка – «Мати все» за романом Л. Дашвар.

13–18 лютого у Сумах тривав V Обласний конкурс театрального мистецтва «Сумська Мельпомена». Свої найкращі постановки представили Сумський академічний театр драми та музичної комедії ім. М. С. Щепкіна та Сумський обласний театр для дітей та юнацтва. Цього року, окрім журі, переможця визначали читачі газети «Ваш Шанс».

Візуальні мистецтва

Від 9 лютого до 31 березня у столичному Центрі сучасного мистецтва «М17» тривав персональний проєкт «Голоси любові» А. Савадова. До експозиції увійшли обрані фотографії з таких відомих циклів автора, як «Донбас-Шоколад», «Колективне червоне», «Книга мертвих», «Мода на кладовищі», «Commedia dell'arte в Криму», «Кокто», «Андеграунд 2000», «Ангели». Також вперше було показано постановні фотографії із серії «Щоденник потопельника», який продовжує так звану «романтичну лінію» у творчості А. Савадова. У рамках проєкту відвідувачі мали можливість побачити прем'єру відеоперформансу «Голоси любові», в якому автор звертається до історичної реконструкції концерту М. Монро у Північній Кореї (1954 р.). Сучасний рімейк зіркового туру перенесено до військових баз на Сході України – Попасну та Дебальцеве. У головних ролях – оперна співачка М. Максакова та співак *El* Кравчук. Доповнює проєкт фоторепортаж створення фільму.

Музей сучасного українського мистецтва Корсаків у Луцьку презентував культурно-мистецький проєкт «Дифузія», який приурочено до тридцятиріччя Незалежності України і передбачає проведення тридцяти виставок у різних містах нашої країни та за кордоном. У рамках проєкту протягом лютого відкрито дві експозиції знакових українських художників: «Космос Емми Андіївської» (4 лютого, Івано-Франківськ, Музей мистецтв Прикарпаття) та «Метафоричний

реалізм Миколи Кумановського» (21 лютого, Львівська національна галерея мистецтв ім. Б. Возницького).

21–23 лютого на Вінниччині тривав Міжнародний зимовий фестиваль *land-art* «Міфогенез 2020». Цьогоріч художники працювали над створенням інсталяцій з природних матеріалів на території Немирівського скіфського городища. Фестиваль започатковано 2006 року і з того часу головна концепція заходу залишається незмінною – це створення новітнього «міфу». Розпочався захід відкриттям виставки фото- та відеоматеріалів творчого доробку учасників фестивалю «Міфогенез 2019» у Вінницькому обласному краєзнавчому музеї.

В Україні стартувала міжнародна платформа сучасного мистецтва *codeky.art* від дизайнерки Ю. Ковальової. Це маркетплейс, де представники творчих професій (художники, скульптори, фотографи, керамісти, дизайнери одягу й інтер'єрів тощо) мають можливість створювати персональні бізнес-кабінети і самостійно представляти свої роботи в інтернет-просторі.

Протягом лютого в столиці експонувалися виставки: «Пробудження» – пейзажів, натюрмортів українських художників, «Дві дороги» – живопису В. Ходаківського, «Уява» – творів С. Сметанкіна (Центральний будинок художника); «Це коло ти залишиш» – робіт харківських художників Є. Світличного та В. Шапошникова, «Я+GOD=A» – живопису та графіки львівського художника М. Ягоди (Національний художній музей України); «Мистецтво Тибету» – робіт Х. Юйчєня, «Історія сучасності» – живопису, графіки, скульптури українських митців першого пострадянського десятиріччя (Національний музей «Київська картинна галерея»); графіки та живопису О. Сухоліта (Мистецький центр «Шоколадний будинок»); «Обраний шлях» – gobелєнів О. Пілюгіної, робіт з бісеру О. Токаревої (Національний музей українського народного декоративного мистецтва); «Погляд у часі» – робіт С. Єржиковського, Н. Котек, О. Єржиковського, Б. Приймака, І. Чамати, В. Снісаренка у рамках проєкту «Родинні зв'язки» (Музей сучасного мистецтва України); «Три стихії» – живопису, графіки та акварелі Ю. Скаканді (Музей Шолом-Алейхема у Києві); «Таємниця чорного полотна» – живопису О. Оніщенка, «Сюрреалістичний анімізм» – картин С. Бринюк, «Погляд крізь лаштунки» – робіт сучасних мисткинь в межах артпроєкту І. Акімової та Української асоціації жіночих досліджень у мистецтві (МВЦ «Музей історії міста Києва»); «Короткий список» – мистецьких проєктів номінантів Національної премії України імені Тараса Шевченка 2020 року у категорії «Візуальне мистецтво»: «Імперія снів» С. Браткова, «Карусель» М. Кадана, «(не)означені» О. Гляделова (Музей кіно Довженко-Центру); «Єврейський погляд» – творів сучасних українських єврейських художників (Музеї української діаспори); у галереях, артцентрах та креативних просторах: живописних і графічних творів К. Борисюка, Б. Буряка, А. Гуренка та ін. («ABC-арт»); «Медіа-машина» – робіт М. Чернова та І. Чекачкова («Closer»); «Сьогодні ввечері залишусь вдома» – графіки А. Ходькової та К. Ярош («Dymchuk Gallery»); «Сад пам'яті» – інсталяції О. Кісельової, присвяченої трагедії Бабиного Яру

(«IZONE»); робіт 20-ти номінантів на здобуття Міжнародної премії «Future Generation Art Prize 2020», заснованої Фондом В. Пінчука; «Покої саява» – творів Е. Шкарнуліте («PinchukArtCentre»); «Безна» – рисунків та офортів П. Макова («The Naked Room»); «Кілька історій та об'єктів» – робіт Л. Хоменко («Voloshyn Gallery»); «Сад гравюр» – творів О. Вальчук («Галерея 83»); «Життя на столі» – натюрмортів О. Ройтбурда («Дукат»); «В тіні» – скульптур П. Вербицької («Карась Галерея»); «Український натюрморт» – живопису з приватних колекцій («НЮ АРТ»); «Зона тиші. Фрагменти» – робіт В. Ралко («Щербенко Арт Центр»); проєкту «Кроки» А. та С. Звягінцевих («Я Галерея»); «When Design Meets Art» – творів сучасних українських художників і дизайнерів (Аукційний дім «Золотий Перетин»); «Acqua Alta» – живопису А. Подерв'янської (Центр сучасного мистецтва «Білий світ»).

Крім того, 15 лютого у столичному Університеті менеджменту освіти та 26 лютого у Київському національному університеті будівництва та архітектури експонувалася виставка «Спадковість поколінь». Тут було представлено твори з петриківського розпису з м. н. т. України Т. Гарькавої та її учнів, студентів Дніпропетровського театрального-художнього коледжу.

У містах України розгорнуто виставки: «З вірою у перемогу» – картин В. Брезденюка (Вінниця); творів претендентів на здобуття обласної премії у галузі архітектури, геральдики та вексилології і декоративно-прикладного мистецтва ім. Якова Паученка, «Майстерня ліногравюри Леоніда Бондаря» (Кропивницький); «UNTITLED III» – робіт В. Бажая (Луцьк); «Живопис Володимира Карвасарного», «Контексти» – скульптури Я. Юзьківа та графіки О. Гнатіва, «Руки і світ мистецтва» В. Костирка, «Повторення. REPETITION» – робіт І. Базака, сценографії, костюмів і проєкцій театральної художниці А. Кравчук (Львів); «Цінуйте красу життя» – живопису Л. Савкової, «Зоряним шляхом» – творів М. Ряснянського, М. Бережного, А. Антонюка (Миколаїв); «Територія сучасного мистецтва» – творів Ю. Шаповала, «Живопис» – робіт І. Величка, орнаменту та гобеленів О. Пілюгіної (Полтава); «Жінка і кіт» – робіт В. Гарбуза (Рівне); *Manu intrepida* – робіт з коштовних матеріалів О. Шарапова, «Сузір'я творчих» – живопису та скульптури майстрів області (Суми); «США–Україна: кожен день моєї країни» – учнівських робіт американської *MariemontsCitySchools* і харківського «Ліцею мистецтв» (Харків); «Подорож до себе» – живопису Г. Атаян, «На хвилі пам'яті» – творів В. Севця (Хмельницький); «Серед ночі» – творів А. Пустоварової, К. Колесник, С. Тихомирової, «Автопортрет з яблуком» – робіт харківських монументалістів (Черкаси); картин О. Литвинова (Чернівці).

В Андрушівській школі мистецтв на Житомирщині відкрито картинну галерею мистецьких творів н. х. України, лауреата Національної премії України імені Тараса Шевченка М. Максименка.

У Києві відкрито меморіальні дошки на честь українського співака, н. а. України Д. Гнатюка та українського перекладача, лінгвіста М. Лукаша на фаса-

дах будинків, де мешкали митці. Також у Полтаві до 102-ї річниці подвигу Героїв Крут за ініціативи Українського інституту національної пам'яті на фасаді Свято-Миколаївського храму встановлено меморіальну дошку учаснику бою під Крутами, поету, громадському діячеві Д. Бурку-Корецькому.

Кіномистецтво. Кіновідеопрокат

У столичному Національному центрі Олександра Довженка розпочато сезон освітньої програми «КУЛЬТУРФІЛЬМ: Кіно і міфи „братніх республік”». З лекціями виступили дослідниці культури та кіно Л. Кульчинська, О. Брюховецька та О. Романова (Білорусь). Йшлося про міфотворення у радянському кінематографі та його роль у формуванні нової національної ідентичності в республіках. Учасники зустрічей мали можливість подивитися фільми «Концерт Бетховена» (1936, режисери М. Гавронський, В. Шмідтгоф-Лебедев) і «Камінний хрест» (1968, Київська кіностудія ім. Довженка, режисер Л. Осика).

1 лютого у Науковій бібліотеці Львівського національного університету ім. І. Франка, а 7 лютого у Національному музеї у Львові імені Андрея Шептицького презентовано фрагменти довоєнних фільмів Ю. Дороша «Гуцульщина» (хроніка гуцульського похорону за унікальним народним обрядом) і «Останній салют командирові» (похорон генерала М. Тарнавського, команданта Легіону січових стрільців). Картини віднайшов у приватних архівах Клівленда (США) київський кінопродюсер О. Дебич. Програму заходу доповнила лекція аспірантки Київського національного університету театру, кіно і телебачення ім. І. Карпенка-Карого І. Патрон «Відоме/Невідоме» про кіноспадщину Ю. Дороша. Також глядачі мали можливість подивитися документальну стрічку «Галичина» (1927–1935) авторства І. Яцентія (США), ознайомитися з раритетними кінокамерами львівського колекціонера І. Ткачик. Організаторами події виступили Національний музей у Львові ім. Андрея Шептицького та Львівський фотомузей.

14 лютого в Харківському національному університеті ім. В. Н. Каразіна відбулося нагородження переможців II Всеукраїнського кіноконкурсу імені Д. Головачова. Конкурс кіно «Один кадр – один фільм» ініційовано кафедрою медіакомунікацій соціологічного факультету ХНУ. Серед вимог до творчих студентських робіт – вміння повідати кіноісторію за кілька хвилин, не вдаючись до монтажу. Лауреатами цього річного конкурсу стали Н. Полонська («Очікування») та М. Одарченко («Річниця»). Приз журі отримали Ю. Турченко («Ізі Брізі») та О. Висолян («Остання крапля»).

27 лютого в український прокат вийшла воєнна драма Т. Ященка «Черкаси» спільного виробництва України та Польщі, яку створено за підтримки Державного агентства України з питань кіно. Також у лютому на каналі СТБ відбулася прем'єра серіалу «Спіймати Кайдаша» за мотивами повісті «Кайдашева сім'я» І. Нечуй-Левицького. Сценаристом проєкту виступила Н. Ворожбит, а

саундтреком до серіалу стала музика українського етногурту ДахаБраха. Крім того, у відкритому доступі на *Youtube* представлено документальні фільми виробництва *#BABYLON'13* – «Крим, як це було» К. Кляцкіна та «Перша сотня» Я. Пілунського, Ю. Грузінова та Ю. Шашкової.

11 лютого у пресцентрі столичного Українського національного інформаційного агентства «Укрінформ» презентовано серію науково-довідкових видань Центрального державного кінофотофоноархіву України ім. Г. С. Пшеничного «Кінолітопис: Анотований каталог кіножурналів, документальних фільмів, кіно- і телесюжетів (1896–1995)». Загалом у рамках галузевої програми «Архівні зібрання України» вийшло друком сім томів анотованого каталогу кінодокументів, до яких увійшло більш як шість тисяч документальних кіно- та телефільмів, а також збірник кіно- та телесюжетів.

Музейна справа. Охорона культурної спадщини

Експозиційна та виставкова діяльність музеїв

25 лютого у Музеї книги та друкарства міста Острог на Рівненщині відкрилася перша в Україні виставка до 150-річчя Лесі Українки. У межах проєкту «Вона в віки майбутні йти повинна» представлено рідкісні видання творів письменниці, поштівки початку ХХ ст., присвячені Лесі Українці та її творчості, а також масштабна експозиція колекційної української порцеляни, яка ілюструє образ поетеси. Окрасою виставки стали ілюстрації «Лісової пісні» С. Караффи-Корбут та проєкція трейлеру мультфільму «Мавка». Цей проєкт – результат співпраці Музею книги і друкарства України у Києві, Літературно-меморіального музею Лесі Українки у Колодяжному (Волинська обл.), Волинського краєзнавчого музею, Літературно-меморіального музею Лесі Українки в Новограді-Волинському (Житомирська обл.), Науково-дослідного центру «Інститут досліджень української діаспори імені професора Любомира Винара», Національного університету «Острозька академія», дослідників історії порцеляни та приватних колекціонерів. Експозиція діятиме до червня 2020 року.

15 лютого у столичному Національному художньому музеї представлено проєкт українських композиторів, дослідників акустичної екології О. Шмурака і О. Шпудейка «Підслуханий музей. Пейзаж». Це серія музично-звукових інтервенцій в залах музею. Задум саунд-артистів – відтворити зображений на картинах звуковий світ, опосередковано зафіксований художником у візуальних образах. Технічно проєкт реалізовано за допомогою розміщених у залах музею портативних гучномовців, що на низькій потужності відтворюють музику і звуки. Для першої інтервенції змонтовано більш як тридцять унікальних звукових просторів, відповідних українському пейзажу ХІХ – початку ХХ сторіччя.

5 лютого у столичному Національному музеї українського народного декоративного мистецтва презентовано книгу В. Яворівського «Автопортрет з уяви», присвячену долі та творчості української художниці К. Білокур. Цією подією музей розпочинає цикл творчих заходів до 120-річчя мисткині. Картини

К. Білокур демонструються в постійній експозиції закладу «Білокурівська галерея».

21 лютого до 270-ї річниці з дня обрання К. Розумовського гетьманом України у Палаці гетьмана Кирила Розумовського (Батурин, Чернігівська обл.) презентовано виставку «Під гетьманською булавою». Над створенням проекту спільно працювали Чернігівський обласний історичний музей імені Василя Тарновського та Національний історико-культурний заповідник «Гетьманська столиця». Серед експонатів виставки – універсали з особистим підписом К. Розумовського, оригінальні документи, які впродовж століть зберігалися у родинному архіві Розумовських у Відні та були подаровані заповіднику нащадком гетьмана. Родзинкою мистецької події стала воскова фігура Г. Розумовського з колекції 16 скульптур українських гетьманів від київської майстерні С. Сажина.

21 лютого, напередодні річниці з дня народження Лесі Українки, у Волинському краєзнавчому музеї проходила виставка одного експоната. Відвідувачі мали змогу побачити зошит, до якого Леся Українка та її сестра Ольга на початку 1890-х років записували волинські традиційні пісні з села Колодяжне.

25 лютого в Чернігівському обласному історичному музеї ім. В. В. Тарновського показали відреставровану дарохранильницю другої половини XVIII ст., на якій зображено біблійні сюжети. Над відновленням двоярусної пам'ятки працював київський реставратор О. Орищак.

6 лютого сторічний ювілей відзначив Маріупольський краєзнавчий музей, який вважається найстарішим на Донеччині. З цієї нагоди для відвідувачів було організовано фотовиставку «Експозиція – обличчя музею». Старовинні фотографії зберегли для сучасників інформацію про експозиційну роботу музею протягом ста років. У міській камерній філармонії відбувся святковий концерт за участі Маріупольського муніципального камерного оркестру «Ренесанс» під диригуванням художнього керівника колективу В. Крячка.

Тематичні виставки в музеях України: *столичних*: у Музеї книги і друкарства України – «Котляревський і сучукрліт» до 250-річчя українського письменника; *регіональних*: у Волинському краєзнавчому музеї – історико-культурних цінностей «Врятовано для України»; у Державному архіві Житомирської області – експозиції до 1075-річчя з часу першої писемної згадки про місто Коростень; у Запорізькому обласному краєзнавчому музеї – одягу та аксесуарів минулого сторіччя «Мода зі старого комода»; в Ізмаїльському історико-краєзнавчому музеї Придунав'я (Одеська обл.) – декоративної вишивки 50–60 рр. XX ст. з фондів музею; у Кіровоградському обласному художньому музеї – творів І. Похитонова та В. Федорова, а також творів з фондового зібрання та приватних колекцій «Жінка в червоному»; у Художньо-меморіальному музеї О. О. Осмьоркіна (Кропивницький) – творів з музейної колекції «Володимир Федоров: художник і час»; у Кременецькому краєзнавчому музеї (Тернопільська обл.) – археологічних артефактів XVI–XVIII ст.; у Музеї історії Луцького братства – «Види волинських міст в оригінальних акварелях XIX століття»; у

Львівській національній галереї ім. Б. Г. Возницького – творів польського художника-символіста Я. Мальчевського «Via est vita»; у кам'яниці Корнякта (філія Львівського історичного музею) – «Графіка львівських митців ХХ ст.: 1900–1960 рр.»; у Миколаївському обласному краєзнавчому музеї – колекції церковних раритетів з фондів музею «І світло в темряві світиться...»; у Рівненському обласному краєзнавчому музеї – картин «Сторінками мистецького літопису: В. Ємельянов та І. Чичеланов», а також археологічних артефактів «Рівне. Тисячолітня історія»; у Хмельницькому обласному художньому музеї – творів ХІХ–ХХ ст. «Свято в класичному стилі»; у Чернігівському обласному художньому музеї ім. Г. Галагана – експозиції «Шевченкіана художнього музею (живопис, графіка та декоративно-ужиткове мистецтво)»; у Борисоглібському соборі Національного архітектурно-історичного заповідника «Чернігів стародавній» – артефактів ХІХ століття «Археологічні скарби Чернігова».

Збереження та охорона нематеріальної культурної спадщини

На Дніпровщині фольклорна експедиція Петриківським районом зібрала унікальні козацькі пісні, народні танці та місцеві традиції. Фахівці лабораторії фольклору та етнографії Дніпропетровської академії музики ім. М. Глінки під час мандрівки записали близько 120 народних творів. Віднайдені козацькі пісні увійшли до збірки «Народні пісні сучасної Дніпровщини», яку презентовано на Другому міжнародному етномузикознавчому симпозіумі «Актуальні питання східноєвропейської етномузикології» у Дніпропетровській академії музики ім. М. Глінки.

Музеї і благодійність

Колекцію Національного художнього музею України поповнено більш як двома сотнями графічних творів українського художника, першого ректора Національної академії мистецтв України Ф. Кричевського. 1 лютого у Києво-Могилянській бізнес-школі презентовано спадок Ф. Кричевського для НХМУ та книгу В. Шевчука «Козацька держава як ідея». Цього ж дня відбулася передача графічних і живописних ескізів Ф. Кричевського до збірки Національного художнього музею України та оголошено відкритий конкурс для дослідників творчості митця. У рамках події проходила виставка робіт художника.

23 лютого до Національного музею голодомору-геноциду в Києві було передано картину українського художника В. Цимбала «Рік 1933». Цей твір написано автором в еміграції (Аргентина) у 1936 році. Разом із картиною Українська вільна академія наук у США подарувала Україні монографію за редакцією українського художника, мистецтвознавця С. Гординського «Віктор Цимбал. Маляр і графік», видану в Нью-Йорку 1972 року, а також книгу сестри художника Т. Михайлівської-Цимбал «Спогади. Моє життя на еміграції».

У Софійському соборі Національного заповідника «Софія Київська» відреставровано дерев'яний різьблений кіот ХІХ ст. на південних хорах собору, в якому знаходилась ікона Куп'ятицької Богородиці. Кошти на реставрацію зіб-

рані випускниками програми «Лідер. Дорога Додому 2018/2019» компанії *OLOS-Academy* (м. Дніпро).

У лютому колекції музеїв Сумщини доповнено новими експонатами від благодійників. Зокрема Лебединський міський художній музей ім. Б. К. Руднева – графічними роботами та літографією О. Лінде де Очоа, онуки українського художника-модерніста В. Кричевського з Венесуели, яку свого часу було удостоєно державної нагороди України ордену Княгині Ольги III ступеня (благодійний фонд «Дар»). Також Недригайлівський краєзнавчий музей – давніми монетами, прикрасами, побутовими речами, наконечниками стріл, кінською зброєю, іншими скарбами різних історичних епох (колекціонери С. Гуцан, власник приватного музею «Причал Одиссея», та К. Аленінський, художник, автор проекту «Пантеон С»).

Диджиталізація

1 лютого у столичному Музеї Івана Гончара презентовано мультимедійний проєкт про традиційні музичні інструменти «Бубни в Україні» / *bubny.in.ua*. До унікальної фотозбірки увійшли старовинні бубни ручної роботи з приватних та музейних колекцій із детальним описом та характеристиками кожного інструмента. В окремому розділі зібрано архівні та родинні світлини музикантів бубністів. Усі матеріали сайту відтворено на мапі з можливістю навігації та сортування за фільтрами. Засновник проєкту – музикант та дослідник традиційної музики А. Левченко.

Столичний Літературно-меморіальний музей М. Булгакова у партнерстві з бібліотекою Мічиганського університету (США) оцифрував колекцію своїх експонатів. Такі проєкти міжнародної співпраці дають можливість студентам та науковцям в усьому світі отримати доступ до культурних та інтелектуальних пропозицій українських установ.

У Вінниці презентовано візуальну комп'ютерну реконструкцію найдавніших архітектурних пам'яток міста, зокрема, комплексів єзуїтського та домініканського монастирів, стародавніх Мурів, костелу капуцинів, Спасо-Преображенського кафедрального собору та костелу Святої Діви Марії Ангельської. Для створення 3D-моделей історичних споруд фахівцями ГО «Центр візуальних проєктів» використано матеріали міжнародної наукової конференції «Єзуїтський комплекс у Вінниці крізь призму століть» та видання «Вінницькі Мури. Погляд крізь віки», надані Вінницьким обласним краєзнавчим музеєм. Реконструкції використовуватимуть для візуалізації туристичних маршрутів історичним центром міста та екскурсій у краєзнавчому музеї.

Література

21 лютого у Колонній залі Київської мерії відбулася церемонія нагородження XXI Всеукраїнського рейтингу «Книжка року 2019». Гранпрі конкурсу отримала книга В. Косіва «Українська ідентичність у графічному дизайні 1945–

1989» (видавництво «Родовід»). Відзнаку «Видавничий імідж року» здобуло видавництво «Наш формат». Премією «Нонфікшн» нагороджено Д. Клочко за книжку «65 українських шедеврів. Визнані й неяви», а також К. Родика за книжку «Сізіф ХХ. Книжка vs. Політика». У номінації «Красне письменство» перемогли: «Букова земля» М. Матіос (сучасна українська проза), «Характерник» В. Шкляра та «Арканум» і «Нічний репортер» Ю. Винничука (жанрова література), «Жертвам сниться велика воєнна перемога» М. Єрговича (сучасна зарубіжна проза), «Цеглина» Т. Федюка (поезія). Найкращих обрано також у номінаціях: «Хрестоматія», «Софія», «Минувшина», «Обрії», «Візитівка», «Дитяче свято».

22–23 лютого у Києві пройшов VI Конгрес «Література в Дії», організований ГО «Український Літературний Центр». У колі розглянутих питань, зокрема – нові можливості для літературного сектору, дослідження інструментів та шляхів розвитку аудиторії, а також організація роботи культурних менеджерів. Партнерами Конгресу виступили: *Goethe-Institut* в Україні, Український Культурний Фонд, Міністерство культури, молоді та спорту України, *House of Europe*, Національне бюро програми ЄС «Креативна Європа» в Україні, Агенція з опису та оптимізації бізнес-процесів *Manageable*, Організація «Інша освіта», Ініціативна група «Перекладачі в дії», ГО «Форум видавців», Культурно-видавничий проєкт «Читомо» та інші.

Названо нових лауреатів Міжнародної літературно-мистецької премії «Світ Пограниччя». Серед них: В. Голобородько (Київ) – за видатну творчу діяльність; С. Крупчан (Київ) – за долучення творів світового письменства у контекст української літератури; М. Будлянський (Чернігів) – за значну творчу діяльність; О. Медко та С. Лавров (Запоріжжя) – за літературне відкриття Запорозького краю у фотоальбомі поезій «Прозора межа мови»; В. Віхляєв (Запоріжжя) – за вагомий внесок у розвиток літератури, публіцистики та української культури, книжку «Код Шевченка»; С. Новік (Чернігів) – за значну міжнародну діяльність, популяризацію української літератури в Білорусі та інші. Засновники цієї нагороди – Міжнародна літературно-мистецька Академія України, яка об'єднує письменників, перекладачів і науковців із 55 країн, та громадська організація «Чумацький віз».

У Рівненській обласній універсальній науковій бібліотеці вручено Всеукраїнську літературну премію імені Анатолія Криловця, засновану Національною спілкою письменників України спільно із Рівненською обласною організацією НСПУ. Призові місця посіли: С. Татчин з Вінниці (номінація «Любовна лірика»), С. Сокольник з Києва (номінація Філософська лірика»).

Лауреатами Премії імені Дмитра Нитченка 2020 року стали подружжя перекладачів Т. Кобржицька і В. Рагойша (Білорусь) та редактор газети «Літературна Україна» С. Куліда. Заснована Лігою українських меценатів та родиною українського письменника Д. Нитченка (Австралія) більш як два десятиліття

тому, премія присуджується вітчизняним митцям і меценатам за пропаганду українського слова.

25 лютого у столичному Будинку письменників НСПУ відбувся Форум молодих літераторів. Майстер-класи з поетичної та прозової творчості, драматургії, а також студію перекладу відвідало близько 70 учасників. Серед педагогів, зокрема: драматург В. Карасьов, літературознавиця Т. Конончук, письменник В. Довжик, перекладач С. Борщевський та ін.

17 лютого у столичному Будинку профспілок України Національний музей Революції Гідності представив першу українську графічну новелу «Історія з Майдану. Епізод І». Це спільна робота музею, ГО «Світарта», творчої групи авторів Б. Солов'яна (сценарій, тексти), М. Губського і Р. Аксу (художники). Мальовниче видання у доступній формі розповідає молоді історію Євромайдану. Тут відтворено оригінальні локації, реконструйовано хронологію та основні події Революції Гідності. Перший наклад коміксу передадуть бібліотекам, школам, молодіжним організаціям.

1 лютого за підтримки Українського культурного фонду, в рамках програми «Інклюзивне мистецтво» презентовано проєкт «Рідна колисанка» й одноїменну книжку від видавництва «Веселка». Головна мета проєкту – соціалізація дітей з інвалідністю. Саме такі діти стали ілюстраторами книжки. До збірки увійшли коліскові пісні 12-ти народностей України, зокрема білоруської, кримськотатарської, угорської, ромської та інших. Частина примірників надруковано шрифтом Брайля.

У Харкові вийшла друком «Українська абетка. Малюнки Георгія Нарбута». У виданні представлено всі знайдені в Україні оригінали літер художника-графіка та ілюстратора.

Визначено переможців конкурсу віршів для дітей наймолодшого віку, який проводився у грудні 2019 року. Серед них – М. Морозенко, Н. Поклад, Т. Винник, З. Лісевич, Ю. Забіяка, Т. Щегельська та багато інших. Мета проєкту – поширення практики читання українською мовою та популяризація українських авторів. Найкращі поетичні твори увійдуть до збірки «Перша книжка для малятка» видавництва ГО «Вся Україна читає дітям» та ТОВ «Товариство», яку безоплатно отримують матері новонароджених дітей у пологових будинках України.

Бібліотечна справа

До фондів 136-ти київських бібліотек передано 9 найменувань книжок, виданих коштом міського бюджету. Видання вийшли у межах цільової програми розвитку інформаційно-комунікативної сфери міста Києва на 2019–2021 роки. Серед них: «Як тебе не любити... Коротка проза про сучасний Київ та киян 2019», «Григорій Косинка. Повна збірка творів. Документи. Спогади», антологія сучасної поезії «Київські вітражі», «Київ у світлинах забутих фоторепортів. Пам'яті Андрія Левченка» та ін. З метою підтримки некомерційних літературних проєктів художнього, історичного, культурного та патріотичного харак-

теру, до співпраці було залучено десять організацій, зокрема Інститут літератури ім. Шевченка, Національний музей Тараса Шевченка, Національний музей історії України у другій світовій війні, Національний музей українського декоративного мистецтва та інші.

5 лютого бібліотеки країни відзначали Всесвітній день читання вголос. Учасники заходу фотографували найцікавіші моменти акції та розміщували фото у соціальних мережах із мітками *#WorldReadAloudDay* *#Всесвітній_день_читання_вголос* *#Читаємовголос*. Зокрема до події долучилися столичні бібліотеки – імені О. Довженка й «Оціум 51».

Різними бібліотечними заходами відзначено такі ювілеї, як 350-річчя українського козацького літописця С. Величка; річниці українських письменників – 155-річчя І. Липи; 115-річчя Д. Нитченка; 115-річчя У. Самчука; 115-річчя Д. Чуба; 95-річчя Б. Андрійченка; а також: 200-річчя чеської письменниці Б. Немцовой; 130-річчя російського поета Б. Пастернака; 120-річчя французького поета Ж. Превера; 100-річчя норвезької дитячої письменниці А.-К. Вестлі, 80-річчя південно-африканського та австралійського письменника, лауреата Нобелівської премії Д. М. Кутзее.

Цього місяця низку столичних бібліотек перейменовано на честь українських письменників М. Руденка, Є. Гуцала, А. Костецького та В. Нестайка.

У Києві триває оновлення бібліотечних просторів. Зокрема бібліотеку «Свічадо» Святошинського району перетворено на сучасний *HUB*, який отримав власну айдентику, фірмовий стиль та логотип. У закладі виконано капітальний ремонт, встановлено сучасне обладнання, а також тактильні лінії для слабоворих.

Благодійність

29 лютого у Київському палаці дітей та юнацтва до Міжнародного дня рідкісних захворювань відбувся благодійний концерт «Вір у Диво». Концерт і фотовиставку на підтримку дітей з орфанним захворюванням провела телеведуча та керівник соціальних проєктів *JCI Ukraine* Г. Массанга разом із Громадською спілкою «Орфанні захворювання України» та Благодійним фондом «Орфанні Синиці». Учасниками проєкту стали українські артисти і колективи – І. Федішин, Т. Матвієнко, К. Бужинська, О. Сумська, В. Борисюк, шоубалет *Foresight, FORS dance school* та ін. Частина коштів від продажу квитків буде спрямовано на створення «гарячої орфаної лінії» для підтримки хворих дітей.

Просвітництво

З нагоди 590-ї річниці З'їзду європейських монархів у Луцьку триває просвітницький проєкт «1429: з'їзд європейських монархів у Луцьку». З ініціативи Управління туризму і промоції Луцької міськради, у співпраці з музеями, вищими навчальними закладами, Центром туристичної інформації та послуг, краєзнавцями й науковцями для містян і гостей волинської столиці проводяться

публічні лекції, екскурсії, виставки, квести тощо. Перші заходи цього року відбулися у Музеї історії Луцького братства. 9 і 16 лютого завідувачка музею О. Бірюліна прочитала лекції «Луцький з'їзд європейських володарів 1429 р. Задум і втілення» та «Наслідки Луцького з'їзду, або чим завершилися коронаційні змагання 1429–1430 рр.».

8 лютого на Волині, на території відновленої бази повстанців в урочищі Вовчак, презентовано історико-краєзнавчий туристичний маршрут за місцями бойової слави УПА «Вовчак: „Волинська Січ”». Маршрут протяжністю понад шістдесят кілометрів охоплює 15 населених пунктів Локачинського та Турійського районів. Зокрема це: село Губин (криївка для повстанців), Губинський ліс (місце таборування сотні УПА), село Озютичі (повстанська база), околиці нині неіснуючого села Лежахів (підстаршинська школа «Лісові чорти»), села Мочалки та Вербичне (братські могили) та ін. Проєкт розроблено ГО «Волинська фундація» та туристичним клубом *ANTAR* за підтримки Українського інституту національної пам'яті.

13 лютого у Тернополі відбулася презентація документального видання архів УПА «Бандерівська скриня: архів УПА з криївки в Кордишеві на Шумщині». До книги увійшли матеріали, зібрані експедицією Тернопільського обласного центру охорони та наукових досліджень пам'яток культурної спадщини. Це – різноманітні накази, агітаційні матеріали, звернення, листівки, інструкції, датовані кінцем 40-х, початком 50-х років минулого століття.

Аматорство

Протягом лютого у Києві пройшли фестивалі дитячої та юнацької творчості, зокрема – VI Міжнародний фестиваль-конкурс мистецтв «Створюй своє майбутнє зараз!» (Колонна зала Київської міської держадміністрації), Міжнародний фестиваль-конкурс «Талановиті діти України» (Український дім та Арт-центр ім. І. Козловського Національної оперети України), Всеукраїнський фестиваль «Ферія мистецтв» (Національний університет технології і дизайну), свято народної музики «Любимо землю свою» (Київський палац дітей та юнацтва).

Матеріал підготувала

Кобзаренко Л. П., провідний редактор
відділу наукового аналізу та
узагальнення інформації

Комп'ютерне опрацювання та редагування **І. Г. Піленко**

Формат 60x84/16. Умовн. друк. арк. 1,3. Б/т. Зам. 23. Безплатно

НБУ імені Ярослава Мудрого, Київ-1, Грушевського, 1. Тел. 278–85–12